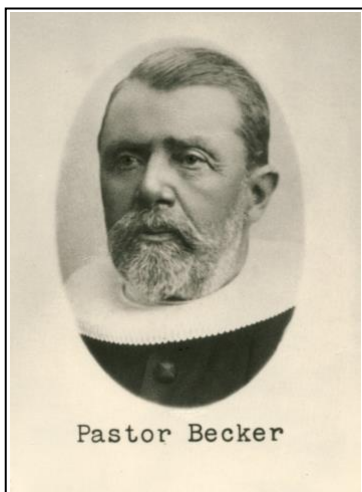

Pastor Becker

Når man som frivilligt arbejder på et Lokalhistorisk arkiv, så finder man ofte spændende ting fra svundne tider, som man kan blive optaget af. Jeg sad og søgte efter noget, som en præst fra Randers havde sendt spørgsmål om. Artiklen handlede om Dronninglund Skole og kirkeliv og om ansættelse af præster. Der var især en interessant artikel om Ernst Becker, som havde været præst i Dronninglund. Efter opfordring gav jeg mig til at skrive om Becker, hvis erindringer: **"Barndoms – og øvrige livserindringer"** kunne lånes på biblioteket. Beretningen er skrevet ud fra denne bog.

Om Pastor Beckers ankomst til Dronninglund

Pastor Ernst Becker var ansat som præst ved Dronninglund Kirke og sogn fra den 12. okt. 1890 – 1. jan. 1912. Han blev først uddannet som lærer, men studerede senere teologi og blev præst. Den 12. oktober 1890 blev han indsat som præst i Dronninglund sogn. Han ankom sammen med sin familie et par dage før indsættelsen til præstegården, som dengang lå i Lundager. Familien blev sandsynligvis transporteret i en charabanc eller postvogn, som kørte fra Aalborg. For der står i hans erindringer, at da de passerede Hjallerup mødte de et køretøj med stude forspændt, hvortil hans 6-årige datter udbrød: "Se far, her har de heste med horn". Hun havde kun set køretøj med hesteforspand. Hvad et barn på 6 år tænker, er uvist, og langt nordenfjords var hun jo også kommet.

Becker blev født den 11. maj 1834, så han var 46 år ved ansættelse som præst i Dronninglund sogn. Eneste kirke var Dronninglund Kirke, så han havde hele sognets befolkning som sine sognebørn: Dorf, Aså, Melholt, Try, Thorup og Hjallerup. Becher satte en ære i, at besøge sine sognebørn, især i

sygdoms tilfælde, og transporten foregik i hans første år i Dronninglund på hesteryg.

Den 31. jan. 1895 indviede han Amtssygehuset i Dronninglund. Her ønskede patienterne også deres præsts betjening med besøg af ham af og til. Det fortsatte helt op til for få år siden, at præsten kunne få oplyst om nogle af hans/hendes sognebørn var indlagt og derfor gerne ville have et besøg, men det må man ikke oplyse i dag.

Indkørsel til Dronninglund 1907. Til højre er nuværende Skovvej, til venstre nuværende Skovbrynet.

Lundager Præstegård med konfirmander.

Skoler

Som sognepræst var Becker formand for skolekommissionen og havde tilsyn med skolevæsenet. Da han ankom til Dronninglund, var der 10 folkeskoler i sognet: Hjallerup, Thorup, Ørsø, Aså, Gjerå, Melholt, Østerled, Bolle og Rosenby. Der var 13 lærere (mandlige) og en lærerinde. Dette antal forøgedes i årenes løb. Der kom flere skoler til, bla. den 23. september 1891 Bjørnlund skole, 1896 Jordbroen, og den 31. oktober 1898 Dronninglund skole. Desuden fandtes en privatskole i Try og en privatskole i Dronninglund samt en adventistskole. I overensstemmelse med de

bestående love skulle disse skoler også føres tilsyn med, hvilken medførte, at der til tider ønskedes en prøve i hjemmet. I Try var der også en folkehøjskole. Skolegangen i de offentlige skoler var indrettet således, at ældste klasse (børn fra 10 år og til konfirmationen) søgte skolen fem dage ugentlig, om vinteren fra 1. nov. til 1. maj og en dag ugentlig om sommeren. De yngste klasser (børn fra 7 til 10 år) fem ugentlige dage om sommeren og en dag om vinteren.

1. oktober holdt skolekommissionen eksamen over de yngste klasser og de kvalificerede elever i denne rykkede så op i ældste klasse. Eksamen over de ældste klasser holdtes derimod i april. Der blev undervist i religion, historie og geografi. Der var en del uro mellem skolekommissionen og lærerne. Becker syntes ikke, at lærerne slog til, de underviste ikke helt efter de foreskrevne regler, så han udformede en retningslinje for lærerne, hvilket de ikke var tilfredse med, hvorpå der i Lærereforeningens medlemsblad den 25. november 1894 blev skrevet en artikel af seminarieforsøger P.H. Holm der hævdede, at kommissionen ved sit krav havde overskredet sin kompetence og ivrigt opfordrede lærerne til at indanke sagen for ministeriet, hvilket lærerne også gjorde. Resolutionen forelå den 17. april 1895 og lød: "At Skolekommissionen som sådan manglede bemyndigelse til at fastsætte en bestemt detaljeret undervisningsplan med bindende virkning for lærere". Becker var ikke tilfreds så han sendte atter en skrivelse til ministeriet, der lød således: "Hvor jeg viste, hvilken konsekvent den dovne, uduelige lærer ville kunne drage af resolutionen og bad om samme ændring. Følgen heraf blev af 16. oktober 1895, at ministerier ikke ville have noget imod, at der udarbejdes en plan for indholdet. Efter at skoledirektionen havde omtalt den læreplan, blev den for fremtiden den norm, hvorefter lærerne måtte gå frem efter."

I året 1896 forhandlede i Rigsdagen en påtænkt ny skolelov, hvor især religionsundervisningen blev drøftet til glæde for Becker, som havde skrevet en artikel om emnet i Lærereforeningens medlemsblad. Denne artikel fremkaldte en efterfølgende serie af artikler fra flere erfarne lærere og til glæde for Becker blev der vedtaget at "Luthers lille katekismus" og en autoriseret lærebog burde benyttes henholdsvis på undervisning 2. og 3. trin, en regel, hvorfra der ikke kunne dispenseres.

Becker gik meget op i sit arbejde inden for skolevæsenet. Der skal lige nævnes, at præstens egne børn blev undervist i præstegården. Hertil havde han en teologistuderende Møller, som vist blev Beckers svigersøn, til at undervise drengene. Det var ret almindeligt, at præsten havde private undervisere til deres børn, men der var flere børn fra byen, som nød godt af det. De fik nemlig tilbud om, at få undervisning samme med præstens børn.

Hans ældste datter underviste de yngste børn. De børn, som kom udefra til undervisning, fik også deres kost i præstegården, hvor der til tider kunne være ca. 20 personer til spisning. Så særligt stort tilskud til økonomien kunne det næppe være, selvom præstegården var selvforsynende med flere ting til madlavning. Der var 78

tønder land, som hørte til præstegården, så der var mange, der arbejdede der. Præsten tog selv del i arbejdet i landbruget. Inde i præstegården var der husholdningselever i køkkenet, som blev undervist af præstens kone.

Pastor Becker og fru i stuen 10. august 1906. Bagerst ses en student ved trædeorglet

Nogle gange i embedets medfør måtte præsten tage turen til Aalborg. Det forgik i hans store charabanc, som også medførte et antal af byens borgere, som havde et ærinde i staden. Rejsen foregik over Hjallerup, indtil man nåede omtrent halvdelen af vejlængden, 3,5 mil. Her gjordes holdt, og passagererne steg ud for at strække benene, medens hestene fik sig nogle store skiver rugbrød. Så fortsatte turen til Aalborg. Efter de fornødne ærinder var besørget, tog man atter plads i vognen.

Hjemturen på ca. 7syv mil var lige så lang som ud og anstrengende for både heste og mennesker. Becher skriver: "Jeg mindes, hvorledes der gik et glædesudbrud igennem de fleste af os, når vi nåede til granskoven, thi så var vi snart hjemme." Ja, - tænk det er kun lidt over 100 år, at man ikke kunne tage bilen.

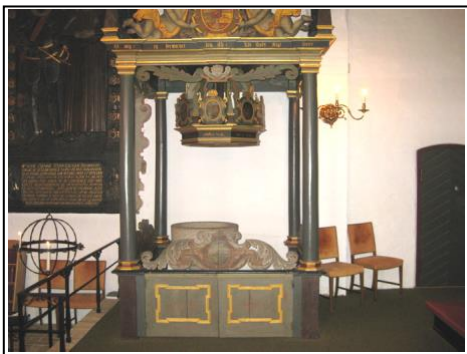
Men i 1898 blev Dronninglund en stationsby, hvortil der kørte tog, så kunne der spares på hestekræfterne, når man nu kunne tage toget til Aalborg.

Becher virkede som præst i hele Dronninglund sogn, som var et meget stort sogn. I hans erindring er sognets omfang meget omtalt. Her er lidt om hans arbejde som præst. Blandt ca. 7100 indbyggere fandtes et lille antal fremmede cirkusfolk, kaldet Altenburgere. Becher kalder dem zigeunere De boede i Dorf Fjerding og i Sømosen. Om vinteren boede de i hytter, som var uden skorsten. Røgen kom ud igennem et hul i taget. Deres børn gik kun i skole om vinteren, for når foråret kom, brød familierne op. De vågnede ligesom trækfuglene og gik på rejse, hvor boede de i vogne, som rummede sovested og køkken. En ung zigeunerinde kom og bad Becher om at blive ægteviet. Blandt spørgsmålene til hende i den anledning var, at hun skulle oplyse sit opholdsted, som skulle indføres i kirkebogen, Bechers spørgsmål lød da: "Hvor bor du?" Hvorpå hun svarede med selvfølelse i stemmen: "I Vognen!"

Hvad de religiøse forhold i Dronninglund sogn angår, fandtes der flere mindre samfund udenfor folkekirken, hvoraf de fleste var adventisterne, der havde egen skole, Så var der baptisterne og i senere år Frimissionen, der havde et lille missionshus øst for Østerled. Det står stadig her i sin ensomhed, et lille hvidt hus.

Den menighed, som tilsluttede sig grundtvigianerne, dannede en kirkelig forening, og der blev holdt nogle gudstjenester i kirken af præster, som mentes at være grundtvigianere.

I den periode, Becker var præst i Dronninglund, var en grundtvigianer en, der tog let på det kristne livssyn i dagligdagen. De kunne gå både i teater og danse, uden det var synd. En mere glad kristendom vil jeg tro. Indremission var mere mørke i troen, den trivedes måske mest ude på landet og i små-kårs familier og kunne være lidt fordømmende, Der blev fokuseret meget på synd og dom. Også dommedag, som mange troede var lige op over. Så derfor var der af og til lidt skræk iblandet i troen. For mange år siden lagde de to trossamfund stor afstand til hinanden, men i dag er der ikke så stort et skel. Grundholdningen er den samme, og begge trives side om side i al fredssommelighed. Der kan være lidt meningsforskelle, og det kan i dag være synet på kvindelige præster. Der er jo siden kommet flere ungdomsforeninger til, som hører til i folkekirken, bla. KFUM og KFUK og en del spejderbevægelser, Kirkens Korshær, Y'Men's Club stiftet i USA i 1920, som tæller nu 1300 klubber i hele verden. En Club med værdifuldt arbejde og socialt hjælpevirksomhed. Det er en samling af voksne KFUM og KFUK'er og FDF'er samt mange flere, som der ikke kan blive plads til at nævne her. Kirken betragtes som stammen og foreningerne er grenene.

Tilbage til Beckers tid

Becker beskriver, hvorledes han bivåned, (overværede) de forskellige gudstjenester af grundtvigske præster, hvilket var til stor opbyggelse for ham. Men de vandt for ringe tilslutning og hørte efter nogen tid op. Her nævnes også Indremissionsk, som havde en stærk forkyndelse og fordrede om punktuelt omvendelse* (*Øjeblikkelige) jeg tror, det er en vis oplevelse, af en omvendelse til troen på Gud, så man fyldtes med en vis sikkerhed (skråsikkerhed) for frelse. Forkyndelsen blev til tider antinomistisk*. (i fremmedordbog står der,* Modstrid mellem to logiske dommere)

Det var meget brugt i Indremissionsk kredse i slutning af 1800- tallet og først i det 1900- århundrede. Det kaldtes vækkelse. Indremissionærer tog omkring og forkyndte ordet, som tit kunne være lidt truende med bål og brand.

Hvad Becker også sætter spørgsmålstejn ved, er, at han mener, at der i det hele taget blev der forkyndt flere mærkelige ting, idet hans tro havde sine rødder i biblen og den evangelisk-lutherske kirkes bekendelse. Han fortæller, han kunne ikke følge med i den nye retning i flere af dens opfattelser. Becker mente, at man skulle holde sig til tre gamle grundregler, som han brugte: bøn, studium og memorere (oration, meditation, tentao). Sammenlignet med nutidens præster vil jeg nok mene, han nærmest var en bred folkets præst.

Når han holdt gudstjeneste i Dronninglund Kirke, var kirkebesøget godt i forhold til de lange og ofte besværlige veje, menigheden skulle bruge.

Det modsatte var tilfældet, når han prædikede i Aså, hvor en liden flok trofast fulgte hans forkyndelse. Vejen var især besværlig om vinteren, hvor både kusk og præst sad fast i sneen med kane og hestespand.

Kirkegårdene

Kirkegården, som vi kender den i dag ligger, rundt om kirken. Men der har yderligere været to kirkegårde.. Den ældste findes i Gl. Kirk, hvor der i vor tid har været holdt gudstjenester i en årrække. Beckers navnebroder havde tilrettelagt dem, nemlig Ernst Hemming Larsen, præst ved Dronninglund Kirke fra 1985-2006. Han afholdt i en del år om sommeren en friluftsgudstjeneste inden for kirkeruinmurene med køernes akkompagnement til salmesangen og messingblæsere, når de kom op til ruinmuren og så ind over den i forundring over det, som forgik, hvorefter de så gav sig til at brøle med. Efter gudstjenesten drak man medbragt kaffe i haven ved familien Poulsen, ejer af gården, som ligger lige ved den gamle kirkegård. Gården hedder pudsigt nok "Kirkegaard". Der ligger stadig ruiner efter den gamle kirke.

Den anden kirkegård ligger ved Ringvejen vest for den gamle præstegård i Lundager. Den blev indviet i 1706, men det var som om menigheden ikke syntes om denne begravelsesplads, oplyser Becker og derfor blev den snart opgivet. Den har så senere været i brug til tyske flygtninge efter besættelsen. Det er en helt anden historie, som er fortalt i et hæfte, som også ligger på Lokalkivet. Hæftet hedder "**Lunderbjerg Gl. Kirkegård**" og er udarbejdet af elever fra produktionsskolen i Dronninglund i 1994.

I Beckers tid var det ikke almindeligt, at afdøde kom ind i kirken før begravelsen. Højtideligheden blev ofte indskrænket til kirkegården.

Alderen var høj for borgere i Dronninglund. Der var flere, der blev 100 år. I Beckers erindring er der en notits, som lød sådan: "Engang beklagede den gamle dødegraver, Niels Kirk, sig for mig, at der i de senere måneder kun havde været få dødsfald, men nu – trøstede han sig med – begyndte der dog atter at komme liv i det."

I erindringerne støder man også på betegnelse uægte børn. Da Becker begyndte som præst, var det 20 %, som blev født uden for ægteskabet, men procenttallet faldt til 10–12, og Becker håbede, at denne dalen ville fortsætte. Han var også jævnlig mægler imellem ægtepar og havde af og til held til at forpurre en skilsmisse. Men her var tit utroskab og drukkenskab indblandet.

Becker tanker beskæftigede sig ofte med den åndelige og kirkelige rørelse, om spørgsmålet: hvilken betydning havde den med hensyn til Guds riges forkyndelse? Om det spørgsmål skrev Becker noget om, hvorledes det stod til med ædrueligheden i de tidlige år, han tilbragte i Dronninglund. Det stod skidt til, idet ikke så få mænd og desværre også enkelte kvinder var bukket under for drukkenskabets last. Becker skriver om et par begivenheder, han selv oplevede, Den ene voldte ham stor bedrøvelse: da han kom spadserende fra byen til Hovedgården, så han en sammenstimlen af mennesker om en person, som stærkt beruset ravede rundt på vejen. Da han kom nærmere, så han, det var en af hans gamle konfirmander, han havde kendt som en meget dygtig og pligtopfyldende ung mand. Nu var han faldet i druk, og desværre var hans hjem ikke en støtte for ham,

da det var et meget dårligt hjem. Beckers tanker gik mange gange siden til den unge mand om, hvordan hans fremtid var blevet.

En anden oplevelse havde Becker, da han kom kørende hjemad en smuk sommeraften i måneskin på vejen, som gik fra kirken til Dorf. Pludselig standsede kusken hestene, og Becker så til sin forundring et hestespand stå tværs over vejen. Han rejste sig i agestolen og sprang ned fra vognen og så til sin forundring en beruset sovende mand i grøften. De fik en beboer kaldt op af sengen, og han kom og hjalp den berusede person op i hans egen vogn, hvor Becker også sad op, og man kørte begge vognene hjem til præstegården. På Beckers anbefaling lagde man den berusede person til at sove i halmen, hvor han blev dækket godt til, hesten fik et foder, og man gik til ro. Næste morgen man ville se til den logerende, men både heste og vogn var væk. Personen var vist fra Gerå, men Becker fik aldrig hans navn at vide.

Kirken og kirkeklokken

Becker fortæller også om indretningen af kirken. Dronninglund Kirke er efter reformationen en korsformudvidet klosterkirke. Heri befinder sig mod øst alteret og altertavlen. I koret står på den nordre siden en granitdøbefond, mens prædikestolen er anbragt på den søndre side. Kirken har et orgel og blev i oktober 1895 forsynet med et varmeapparat. I vestenden af kirken findes et pulpitur for herskabet.

Det efterfølgende er oplysning fra bogen som vist stadig kan købes i kirken

"Fra Hundslund til Dronninglund"

Hvad orgel angår, er det ikke det orgel, som bruges i kirken i dag. Det, som er i brug nu, blev indviet den 22. april 1976.

I tårnet, hvor kirkeklokkerne hænger, er der to klokker: en lille med indskrift. *"Hellige Maria Herrens år 1493"* og en stor 50 år yngre end den lille, altså fra 1543. Det er således gamle kirkeklokker.

Begge klokker var i brug indtil for nylig. Det var en kunst at kunne håndringe med de to klokker samtidigt, men i kirken er der spartid, så nu i 2012 hører vi kun den ene klokke, da det er blevet tilladt med automatisk klokkeringning. Det er ikke den samme smukke lyd, der i dag lyder fra vores slotskirkes tårn om søndagen, fordi det kun er den lille klokke, som må bruges nu. Når man sidder inde i kirken, kan man næsten ikke høre klokkeringningen og slet ikke bedeslagene. Senest er blevet installeret en højttaler. Men det lyder ikke rigtigt, hvor der førhen var en flot klokkeringning. Måske man vænner sig til det?

Becker skriver

Hvad dåben angår, må den, eller når hjemmedåb har fundet sted, skal den efterfølgende fremstilling jo efter dansk kirkeordning stedse foregå i kirken.

Indledning af kirkegangskoner fandt undertiden sted i mine først embedsår, men faldt efterhånden bort. *(Kirkegangskoner er første gang, en kone var i kirke efter en fødsel)*

Oftentimes fandt dåbshandlingen i større antal steder på andendagen af de store højtider påske og pinse. Således døbte eller fremstillede jeg engang 2. pinsedag 14 børn.

I 1904 søndag den 23. oktober under en gudstjeneste fandt der en naturbegivenhed sted her i Dronninglund. Midt under Beckers prædiken kom et jordskælv, som iagttoges af de tilstedeværende.

Menighedsrådet.

Før 1887 havde Dronninglund sogn kun en kirke, men havde i 1911 hele fem kirker.

Før 1903 var der ingen menighedsråd, men der blev nu efter lov dannet et menighedsråd for Aså, Dorf, Hjallerup og for Dronninglund, hver med sognepræsten som formand. Menighedsrådene i Danmark dannede grundlag for en kirkeforfatning i lighed med de eksisterende sogneråd, amtsråd og regeringen. Men på det kirkelig område kaldtes det menighedsrådet, stiftsrådet og rigskirkerådet.

Men den uafhængige retning i kirken, den grundtviganske, var imod denne organisation. Og da loven ikke gjaldt længere end til 1910, og intet andet var sat i stedet, bortfaldt Menighedsrådet. Men senere kom loven, som gjaldt alle landets kirkesogne: menighedsråd af 10. maj 1912. Menighedsrådene i Danmark kunne fejre 100-års jubilæum i foråret 2012. Ligeså er der menighedsrådsvalg i november 2012.

Vi har en Beckersvej i Dronninglund. Den er opkaldt efter Beckers datter, Tine Becker, som startede Dronninglunds første private realskole i et hus der.

Afskedsprædiken

Becker holdt sin afskedsprædiken i Dronninglund Kirke den 1. januar 1912, hvorefter han flyttede til København. Han var blevet enkemand, da hans elskede kone døde 4. december 1911 af sygdom som hun blev behandlet for på hospitalet i København. Hun blev begravet på Dronninglund kirkegård, hvor også Becker blev begravet. Kommer man ind af kirkegårdens port og ser til venstre, kan man se to enkelte gravsten, hvorpå deres navne står. En tredje sten, som også står her, er en datters.

Det har været spændende læsning. Bogen om Becker kan lånes på biblioteket.

*Tove Pedersen
Dronninglund*